

Quickscan flora en fauna

Bergstraat 35-37 te Loon op Zand

Gemeente Loon op Zand



Quickscan flora en fauna

Bergstraat 35-37 te Loon op Zand

Gemeente Loon op Zand

Colofon

Datum:

16 april 2013

Projectgegevens:

Projectnummer 252434

Auteur:

G.R. Meijer MSc

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening

Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen

T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99

E info@croonen.nl www.croonenadviseurs.nl

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Leeswijzer	4
2	Natuurwetgeving en -beleid	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden	5
2.3	Flora- en faunawet	5
3	Gebiedsbeschrijving	7
3.1	Huidige situatie	7
3.2	Toekomstige situatie	7
3.3	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	7
4	Methode	9
4.1	Bureaustudie	9
4.2	Terreinbezoek	10
5	Onderzoeksresultaten	11
5.1	Resultaten bureaustudie	11
5.2	Resultaten verkennend terreinbezoek	13
6	Toetsing aan de natuurwetgeving	17
6.1	Toetsing effect op beschermde gebieden	17
6.2	Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet	17
7	Conclusies en aanbevelingen	21
7.1	Conclusies	21
7.2	Aanbevelingen (vrijblijvend)	21
8	Literatuur	23

Bijlagen:

Bijlage 1: Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswet 1998

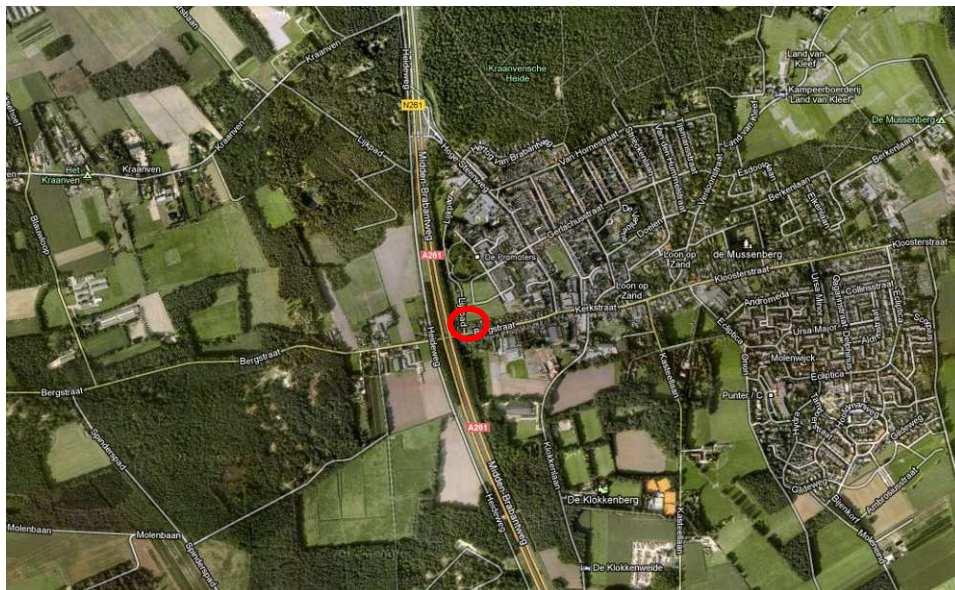
Bijlage 2: Flora- en faunawet

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor dit verkennend onderzoek (quickscan) is de voorgenomen ontwikkeling ter plaatse van het perceel van de Bergstraat 35 en 37 in Loon op Zand. Er zijn plannen om de woningen te slopen om ruimte te maken voor een nieuwe ontsluitingsweg. Voor deze plannen dient een nieuw bestemmingsplan opgesteld te worden.

In het kader van een nieuw op te stellen bestemmingsplan dienen de ruimtelijke plannen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de EHS, Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. In figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.



Figuur 1.1: Globale ligging van het plangebied (rode cirkel) in Loon op Zand. (Bron: Google maps).

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevinden zich twee bijlagen, die algemene informatie verschaffen met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

2 Natuurwetgeving en -beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur en de Natuurbeschermingswet wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.3 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het gedrang zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar Bijlage 2.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Huidige situatie

Het plangebied betreft de percelen van Bergstraat 35 en 37 in Loon op Zand en heeft een totale oppervlakte van circa 800 m². Op de percelen staan momenteel twee woonhuizen met een tuin en een schuur/garage. De aangrenzende percelen zijn in gebruik als woningen of bedrijfsterrein en ten noorden van het plangebied ligt een braakliggend terrein. De percelen liggen vlakbij de rijksweg A261 en bedrijventerrein de Hoogt II. De begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 3.1. Een impressie van het plangebied is weergegeven in figuur 3.3.



Figuur 3.1: Begrenzing plangebied (rood omlijnd) (Bron: Bing maps).

3.2 Toekomstige situatie

De bebouwing op de betreffende percelen zal plaats gaan maken voor een nieuwe ontsluitingsweg. Hiervoor dienen de aanwezige woningen en schuren/garages gesloopt en de tuininrichting verwijderd te worden. Het planontwerp voor de nieuwe situatie is weergegeven in figuur 3.2.

3.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Voor de voorgenomen realisatie van de nieuwe ontsluitingsweg zullen de woningen en schuren/garages gesloopt worden. Verder zal de tuininrichting verwijderd en de grond ter plaatse ontgraven worden.



Figuur 3.2: Planontwerp nieuwe situatie; De bebouwing binnen het plangebied (rood omlijnd) zal plaats maken voor een nieuw te realiseren ontsluitingsweg.



Voorzijde van de twee woningen binnen het plangebied



Achterzijde woningen



Schuur/garage Bergstraat 37



Schuur/garage Bergstraat 35

Figuur 3.3: Impressie plangebied

4 Methode

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.1 Bureaustudie

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de streng beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.waarneming.nl;
- www.telmee.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ en Alterra. Gekeken is naar de ligging van beschermde gebieden (Natura 2000 gebieden) ten opzichte van het plangebied en naar de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Afhankelijk van de instandhoudingsdoelstellingen kan het effect worden bepaald. Hiernaast is gebruik gemaakt van de kaarten op de website ruimtelijkeplannen.nl om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan EHS. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (Spelregels EHS).

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden zwaardere beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het onderzoeksgebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.2 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 4 april 2013 is een verkennend terreinbezoek aan het gebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

5 Onderzoekresultaten

5.1 Resultaten bureaustudie

5.1.1 Ligging EHS en beschermde gebieden

Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. In de omgeving van het plangebied zijn wel EHS gebieden gelegen (zie figuur 5.1). Het dichtstbijzijnde EHS gebied ligt circa 35 meter ten westen van het plangebied. Circa 530 meter ten noorden van het plangebied is het Natura-2000 gebied 'Loonse en Drunense duinen en Leemkuilen' gelegen (zie figuur 5.2).



Figuur 5.1: Globale ligging plangebied (rode cirkel) t.o.v. EHS (Bron: Website Alterra)



Figuur 5.2: Globale ligging plangebied (rode cirkel) t.o.v. het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen en Leemkuilen (Bron: Website Alterra)

5.1.2 Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeheerende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl en waarneming.nl komen in het plangebied en omgeving soorten voor van diverse soortgroepen. Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2011), zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002), dagvlinders (Bos *et al.*, 2006), reptielen en amfibieën (www.RAVON.nl) en insecten (www.Naturalis.nl\EIS).

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn onderverdeeld in jaarrond beschermde soorten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde soorten (categorie 5). Gekeken is naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Op de site telmee.nl (2007-2013) worden de volgende waarnemingen vermeld voor de directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of jaarrond beschermde vogels):

— Vogels

Categorie 1-4 (jaarrond beschermd): Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstraat, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespiedief

Categorie 5: geen soorten die in de omgeving zeldzaam zijn.

— Zoogdieren

Zwaarder beschermd: Eekhoorn, steenmarter, das, waterspitsmuis, gewone- en rui-ge dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, franjestaart, meervleermuis en watervleermuis.

— Reptielen/amfibieën

Zwaarder beschermd: Hazelworm, levendbarende hagedis heikikker, poelkikker, kamsalamander, rugstreeppad, boomkikker, alpenwatersalamander en vinpootsalamander.

— **Vlinders**

Zwaarder beschermd: Geen.

— **Libellen**

Zwaarder beschermd: Geen.

— **Vissen**

Zwaarder beschermd: Bittervoorn, grote modderkruiper, biermpje en kleine modderkruiper.

— **Flora**

Zwaarder beschermd: Geen.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

5.2 Resultaten verkennend terreinbezoek

Op 4 april 2013 is een eenmalig terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het plangebied.

In het plangebied is sprake van twee biotopen: Gebouwen en tuingroen.

Gebouwen

In het plangebied is een aantal gebouwen aanwezig, twee woningen en twee schuren/garages. Gebouwen vormen in potentie een geschikt leef- en broedgebied voor onder andere vogels en zoogdieren (met name vleermuizen).

Tijdens het terreinbezoek is de huismus (zie figuur 5.3), ekster, merel, kauw en zwarte kraai waargenomen. De gebouwen in het plangebied bieden geschikte nestlocaties voor algemene vogelsoorten zoals de kauw, maar ook voor de huismus (categorie 1-4 soort).

De huismussen zijn zingend en roepend waargenomen en vertoonden broed- en territoriumindicerend gedrag. Tijdens het terreinbezoek zijn geen nesten waargenomen in het plangebied. Echter, tijdens het terreinbezoek was het broedseizoen pas net aangevangen. Nesten van de huismus in het plangebied zijn niet uit te sluiten gezien de aanwezigheid van de huismussen en het zeer geschikte biotoop in de plangebied en omgeving.

Op basis van de bureaustudie zijn in de omgeving van het plangebied een aantal andere vogelsoorten van categorie 1-4 waargenomen (boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstraat, havik, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif). Met uitzondering van de huismus, bieden de gebouwen geen geschikte nestlocaties voor deze overige categorie 1-4 soorten. Er zijn dan ook geen jaarrond beschermde nesten van deze soorten aangetroffen.



Figuur 5.3. De huismus in het plangebied en potentieel geschikte nestlocatie.

Gebouwen vormen in potentie geschikte verblijf- en rustplaatsen voor vleermuizen. In de gebouwen vormen betimmeringen, overhangende dakpannen, kieren, gaten en spouwmuren een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Aanwezige spouwmuurgaten, dakpannen en betimmeringen bieden gebouwbewonende vleermuizen toegang tot de gebouwen of de vleermuizen verblijven achter deze elementen. In de woningen binnen het plangebied zijn dergelijke elementen aanwezig in de vorm van overhangende dakpannen (figuur 5.4). De overhangende dakpannen bevinden zich op een geschikte hoogte voor vleermuizen. Er is actief gezocht naar sporen en uitwerpselen die duiden op het gebruik van het plangebied door vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen, mede vanwege de seizoensgebonden activiteiten van vleermuizen. Op basis van de bureau-studie en de voor vleermuizen geschikte gebouwen is echter niet uit te sluiten dat in de betreffende gebouwen sprake is van verblijf- en/of rustplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (gewone- en ruige dwergvleermuis en laatvlieger).



Figuur 5.3. Overhangende dakpannen van de woningen en tuingroen in het plangebied.

Tuingroen

De vegetatie in de tuinen van Bergstraat 35 en 37 bestaat naast bestrating uit algemene grassen en algemene tuinplanten zoals taxus, lavendel en haagbeuk. De westelijke grens van het plangebied wordt gevormd door laurierstruiken. De vegetatie in het plangebied bestaat uit algemene soorten en is floristisch gezien weinig interessant. Beschermd plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden in het aangetroffen biotoop ook niet verwacht.

Het tuingroen biedt een geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren. Voor algemeen voorkomende muizen en spitsmuizen vormt dit biotoop een geschikt leefgebied. Daarnaast kunnen soorten als konijn en egel voorkomen in het plangebied.

In de omgeving van het plangebied zijn de zwaarder beschermde eekhoorn, steenmarter, das en waterspitsmuis waargenomen. Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor de eekhoorn (een soort van bosrijke omgevingen) en de waterspitsmuis. De das is een schuwe soort die de voorkeur heeft voor kleinschalig akker- en weiland met verspreide bosjes en niet dicht bij menselijke bedrijvigheid voorkomt. De soort komt niet voor nabij de bebouwing van Loon op Zand. Het plangebied biedt echter wel een potentieel geschikt foerageer- en/of leefgebied voor de steenmarter. De steenmarter komt door zijn grote aanpassingsvermogen in vrijwel alle biotopen voor. In het plangebied zijn echter geen aanwijzingen aangetroffen die wijzen op het voorkomen van deze soort.

Het biotoop biedt geen geschikte verblijf- en rustplaatsen voor vleermuizen. Het wordt verwacht dat vleermuizen foerageren in en rondom het plangebied.

Het struikgewas biedt geschikte nestlocaties voor algemene (broed)vogels. Het tuingroen biedt echter geen geschikte nestlocaties voor de in de omgeving waargenomen vogelsoorten van categorie 1-4. Er zijn dan ook geen jaarrond beschermde nesten van deze soorten aangetroffen in dit biotoop.

Het tuingroen biedt een geschikt landbiotoop voor algemene amfibieën, zoals de gewone pad en bruine kikker. Zwaarder beschermde amfibieën worden op basis van het biotoop niet verwacht.

Op basis van de bureaustudie is de heikikker, poelkikker, kamsalamander, rugstreep-pad, boomkikker, alpenwatersalamander en vinpootsalamander in de omgeving van het plangebied waargenomen. Gezien de habitatseisen biedt het tuingroen echter geen geschikt leefgebied voor deze soorten. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor reptielen zoals de in de omgeving waargenomen hazelworm en levendbarende hagedis.

Door afwezigheid van oppervlaktewater in het plangebied is de aanwezigheid van (beschermde) vissoorten zoals de bittervoorn, grote modderkruiper, biermpje en kleine modderkruiper uit te sluiten. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde vlinders en libellen.

6 Toetsing aan de natuurwetgeving

6.1 Toetsing effect op beschermde gebieden

6.1.1 EHS

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake. De ontwikkeling heeft geen effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS in de nabijheid van het project. Vanuit dit oogpunt zijn er voor de beoogde ontwikkeling in relatie tot de EHS geen belemmeringen.

6.1.2 Natuurbeschermingswet 1998

Uit de bureaustudie blijkt dat circa 530 meter van het plangebied het Natura 2000-gebied 'Loonse en Drunense duinen en Leemkuilen' gelegen is. Gezien de beperkte impact van de voorgenen werkzaamheden zijn effecten uit te sluiten. Derhalve geldt dat er geen vergunningplicht aan de orde is vanuit de Natuurbeschermingswet en dat vanuit dat oogpunt geen belemmeringen aan de orde zijn.

6.2 Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet

6.2.1 Effecten Tabel 2/3 soorten

Broedvogels

Jaarrond beschermde soorten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten. Tijdens het terreinbezoek is de huismus waargenomen en de gebouwen in het plangebied bieden potentieel geschikte nestlocaties. Nesten van de huismus zijn niet waargenomen, maar aangezien ten tijde van het terreinbezoek het broedseizoen pas net van start was gegaan en de waargenomen huismussen broed- en territoriumindicerend gedrag vertoonden, zijn jaarrond beschermde nesten van de huismus in het plangebied niet uit te sluiten. Nader onderzoek tijdens de broedperiode naar de aanwezigheid van de huismus is dan ook noodzakelijk. Op basis van een dergelijk onderzoek zijn de effecten van de voorgenen sloop van de gebouwen op de huismus te bepalen.

Overige broedvogels

In het algemeen kan worden gesteld dat ingrepen in het plangebied tijdens het broedseizoen (globaal half maart – augustus) negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door verstoring van broedplaatsen in bomen, bosschages en landbouwgronden. Tevens treedt er dan verstoring van de reproductie op. Wettelijk gezien wordt daarom ook geen ontheffing verleend indien (broed)vogels worden verstoord.

Effecten zijn er alleen als de werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen en er broedgevallen in het plangebied aanwezig zijn. Daarom wordt geadviseerd om de voor vogels versturende werkzaamheden, zoals de sloop van de gebouwen en het verwijderen van struiken, buiten het broedseizoen uit te voeren. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt.

Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn zwaarder beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Op basis van de bureaustudie en de aangetroffen biotopen wordt verwacht dat vleermuizen foerageren in en rondom het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig voor vleermuizen. In de te verwijderen vegetatie zijn geen bomen aangetroffen met voor vleermuizen geschikte hopen en/of gaten. In het voorliggende plangebied zijn wel gebouwen aanwezig die gesloopt gaan worden. Op deze gebouwen bevinden zich overhangende dakpannen die geschikte verblijf- en rustplaatsen bieden voor vleermuizen. Op basis van de aanwezigheid van deze gebouwen en de bureaustudie zijn de gebouwbewonende vleermuizen gewone- en ruige dwergvleermuis en laatvlieger niet uit te sluiten in het plangebied zonder nader onderzoek (april t/m oktober). Op basis van een dergelijk onderzoek zijn de effecten van de voorgenomen sloop van de gebouwen op mogelijk aanwezige vleermuizen te bepalen.

Overige zoogdieren

Er zijn geen zwaardere beschermde zoogdieren aangetroffen in het plangebied. Uit bureaustudie blijken de eekhoorn, steenmarter, das en waterspitsmuis voor te komen in de omgeving van het plangebied. Het plangebied zelf biedt geen geschikt leefgebied voor de eekhoorn, das en waterspitsmuis, maar in principe wel voor de steenmarter. Er zijn echter geen aanwijzingen gevonden die wijzen op het voorkomen van deze soort. De steenmarter heeft een groter leefgebied en zal tijdens de werkzaamheden het plangebied mijden. In de omgeving is geschikt leef- en rustgebied aanwezig voor deze soort. Effecten op populatieniveau van deze soort worden uitgesloten.

Reptielen en amfibieën

Er zijn geen zwaardere beschermde amfibie- en reptielsoorten aangetroffen in het plangebied. Uit de bureaustudie komt naar voren dat de zwaardere beschermde hazelworm, levendbarende hagedis, heikikker, poelkikker, kamsalamander, rugstreeppad, boomkikker, alpenwatersalamander en vinpootsalamander in de omgeving van het plangebied voor kunnen komen.

Gezien de verspreiding van deze zwaarder beschermde soorten in de omgeving, hun habitateisen en/of de aard van het plangebied, is het voorkomen van deze soorten uitgesloten. Effecten zijn dan ook uit te sluiten.

Vissen

Wegens het ontbreken van open water, zijn geen zwaarder beschermde vissoorten aangetroffen in het plangebied. Effecten op (zwaarder) beschermde vissen zijn dan ook uit te sluiten.

Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat of standplaatsfactoren voor de beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uit te sluiten.

Vlinders

Er zijn geen beschermde vlindersoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor de beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uit te sluiten.

Libellen

Er zijn geen beschermde libelsoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uit te sluiten.

6.2.2 Advies vervolgstappen

Het is noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van vleermuizen en jaarrond beschermde nesten van de huismus om het effect van aantasting of verstoring te kunnen inschatten. Indien functioneel leefgebied van vleermuizen en de huismus wordt aangetast of verstoord door de ingreep, wordt geadviseerd een mitigatieplan op te stellen.

Om er zeker van te zijn dat de juiste procedures worden doorlopen, is het mogelijk om het mitigatieplan voor te leggen (in de vorm van een ontheffingsaanvraag) aan de Dienst Regelingen van het Ministerie van EZ. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenaamde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) (bij een aanvraag onder de Omgevingsvergunning) of een 'positieve afwijzing' (bij een regulier ingediende Flora- en faunawet ontheffingsaanvraag) afgeven.

De doorlooptijd van een ontheffingaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans circa 3 maanden (reguliere aanvraag) en maximaal 26 weken (via de Omgevingsvergunning). Een onderzoek met zwaarder beschermde soorten is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wanneer de werkzaamheden in het plangebied starten zonder nader onderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken zwaardere beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt mogelijk de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Wanneer bij het aanvullend onderzoek geen vleermuizen en vogels (huismussen) worden aangetroffen, dan is een verzoek tot besluit van Dienst Regelingen (Ministerie van EZ) in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk. De werkzaamheden kunnen dan zonder bezwaren vanuit de Flora- en faunawet doorgang vinden.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

7.1.1 Beschermde natuurgebieden

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. Wel komt EHS voor in de omgeving van het plangebied, echter buiten de invloedsfeer van de ontwikkeling. Van aantasting van de EHS is dan ook geen sprake.

Uit de bureaustudie blijkt dat circa 530 meter van het plangebied het Natura 2000-gebied 'Loonse en Drunense duinen en Leemkuilen' gelegen is. Vanwege de grote afstand, de aard en omvang van de ontwikkeling zijn effecten op dit Natura 2000-gebied uit te sluiten.

Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan (EHS) of een voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

7.1.2 Beschermde soorten

Broedvogels en zwaardere beschermde soorten

In het plangebied is een aantal te slopen gebouwen aanwezig die in potentie geschikte rust- en verblijfplaatsen bieden voor strikt beschermde soorten. De aanwezigheid van rust- en/of verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (gewone- en ruige dwergvleermuis en laatvlieger) en de huismus zijn niet uit te sluiten.

In het kader van Flora- en faunawet zijn vanuit flora en fauna **belemmeringen** voor de voorgenomen sloop van de gebouwen. Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen en huismussen is noodzakelijk.

Voor de voorgenomen werkzaamheden dient verder rekening gehouden te worden dat er tijdens het broedseizoen (globaal half maart tot augustus) broedvogels aanwezig kunnen zijn in het plangebied. Daarom wordt geadviseerd het slopen van de gebouwen en het verwijderen van vegetatie buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen en zijn er geen belemmeringen vanuit de Flora- en Faunawet aan de orde.

7.2 Aanbevelingen (vrijblijvend)

Hieronder worden enkele aanbevelingen gedaan waarbij het aan de initiatiefnemer is om deze al dan niet op te volgen. De aanbevelingen voor vleermuizen zijn geheel op vrijwillige basis en hebben geen gevolgen indien ze niet worden opgevolgd. Indien de aanbevelingen voor vogels niet in acht worden genomen, dan bestaat het risico dat de Flora- en faunawet wordt overtreden.

7.2.1 Vleermuizen

Vleermuizen maken waarschijnlijk gebruik van de omgeving in en nabij het plangebied. Om te voorkomen dat vleermuizen tijdens de werkzaamheden worden verstoord, wordt aangeraden om het aanbrengen van verlichting zoveel mogelijk te beperken (ook tijdens de bouw). Nagenoeg alle vleermuissoorten zijn namelijk gevoelig voor lichtverstoring.

Indien gewenst zou tevens in het toekomstige ontwerp rekening gehouden kunnen worden met vleermuizen door verlichting te gebruiken die minder verstorend is voor vleermuizen. Lage armaturen met wit/oranje licht die naar beneden uitstralen vormen geen belemmering voor vleermuizen en zouden gebruikt kunnen worden. Daarnaast willen wij erop attenderen dat er speciaal voor renovatie of nieuwbouw onderhoudsvrije vleermuizenkokers in de handel zijn die ingemetseld kunnen worden en zogenaamde vleermuiskwartieren die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in nieuwbouw in te passen.

8 Literatuur

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, (2006). *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*. Nederlandse Fauna Deel 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey-Nederland. Leiden.
- **Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992.** *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren*. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3de herziene druk.
- Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie) (2009). *De Amfibieën en Reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- EIS-Nederland/De Vlinderstichting/Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2007). *Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen*.
- Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). *Vleermuizen en planologie*. Zoogdierverseniging, Arnhem.
- SOVON, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.

Internet

- www.vlinderstichting.nl
- maps.google.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.alterra.nl

Bijlage 1

Ecologische Hoofdstructuur Natuurbeschermingswet 1998

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken (EZ) dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Bijlage 2

Flora- en faunawet

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een

‘positieve afwijzing’ van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit bete-

kent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Dienst Regelingen voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van

geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

- 1 het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
- 2 de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.